

Po-tay-to, Po-tah-to

Door: Eef van der Worp

Bij- en Nascholing voor lensaanpassers, én voor lensdragers

De ANVC heeft dit jaar een mooi bij- en nascholingsprogramma met een groot congres gepland voor maandag 6 oktober. En de voorbereidingen voor NCC 2026 in maart volgend jaar zijn alweer in volle gang. Genoeg opties voor een contactlensaanpasser om zich bij- en na te scholen.

Potato Potahto

De uitdrukking 'potato, potahto' (vaak uitgesproken als 'po-tay-to, po-tah-to') wordt gebruikt om aan te geven dat twee mensen het over hetzelfde hebben, maar het anders uitspreken of verwoorden en dat het verschil uiteindelijk niet belangrijk is. Het is gebaseerd op het verschil in uitspraak van het woord 'aardappel' in het Amerikaans of het Engels.

Ik had datzelfde gevoel eigenlijk bij het begrip 'bij- en nascholing'. Is dat niet een tautologie (waarbij twee of meer woorden worden gebruikt die hetzelfde zeggen)? Niet helemaal, blijkt op de keper beschouwd. Bijscholing heeft als doel je kennis of vaardigheden aan te vullen of uit te breiden, vaak omdat je functie of het vakgebied, waarin je actief bent, verandert. Nascholing is je bestaande kennis opfrissen of actualiseren om op de hoogte te blijven van recente ontwikkelingen.

Theoretisch zou je kunnen betogen dat een onderwerp als myopiemanagement (relatief) nieuw is en dit dus voornamelijk 'bijscholing' is. Een onderwerp als contactlenshygiëne zit, als het goed is, in het basispakket van de opleidingen. Alles wat je daar verder over leert, zou je 'nascholing' kunnen noemen.

Het treft dat in deze editie van ContactlensInside beide onderdelen ruim aan bod komen. Myopie is (weer) sterk vertegenwoordigd. Henri Eek legt de laatste hand aan zijn hexalogie: de zesdelige reeks over myopie in ContactlensInside, en Anthoinette Jothmann legt de link tussen koppen bij het voetballen en myopiemanagement (een discussie over betutteling).

Management

En management in brede zin is deze keer opvallend sterk vertegenwoordigd. Remuysa Tezgel kijkt naar hooikoorts (en contactlensdragen) en Bianca Schut beschrijft een casus uit haar directe omgeving over droge ogen. Beide omstandigheden kunnen zo'n impact hebben op het leven van de patiënt, dat deze een sterk verminderde kwaliteit van leven ervaart. Belangrijk om dit goed te managen.

En daar gaat het in deze ContactlensInside verder ook voornamelijk over. Leuk dat er deze keer een bijdrage is van Ann Pyck uit België. En Ann gaat nog een stapje verder dan het managen van het oog of de lens door onszelf. Wanneer we merken dat contactlenzen niet meer de juiste gezonde oogoplossing bieden of als ze niet meer visueel 'performant' genoeg zijn, moeten we actief doorsturen naar anderen die 'onze' contactlensdrager beter kunnen helpen. Heerlijk woord trouwens, performant, dat we in Nederland niet snel zouden etaleren. Zo is Ann, in dubbele zin, een verrijking van deze ContactlensInside.

De bijdrage van Chrétien Frambach kan zich in zekere zin ook daarin vinden: 'de belangrijkste taak van de contactlensspecialist is jonge patiënten met keratoconus doorverwijzen naar een oogarts', om de progressie te volgen, crosslinking te overwegen en daarmee verder visusverlies te voorkomen.

Martin Boersma haalt er in zijn bijdrage zelfs de World Health Organization (WHO) bij om het belang te benadrukken van het bevorderen, beschermen en herstellen van die gezondheid. Maar wat betekent dit voor de contactlensspecialist? Hij noemt diverse voorbeelden waarbij dit van toepassing is of kan zijn.

En Vincent Molkenboer, terug van weggeweest als columnist, 'topped it off' met zijn bijdrage 'Het zal mij een (oog)zorg zijn!'. 'Oogzorg, proef dat woord eens,' zegt hij. Wat betekent het voor jou als contactlensspecialist of optometrist? Echte oogzorg gaat verder dan de oppervlakte. Het draait om de optimale gezondheid van de ogen van onze klanten, elke dag opnieuw. Dat begint met grondig onderzoek en het aanbieden van de meest innovatieve en geschikte oplossingen. Toch ziet hij te vaak dit streven verzanden in een routinepraatje. 'Kom op, laten we eerlijk zijn. Hoe vaak benut jij nog écht al jouw kennis en apparatuur bij een controle?'

Bij- én nascholing

Hoe het met de beroepscompetenties zit, verschilt nogal per land. Dat is zeker geen 'po-tay-to, po-tah-to'. Zelfs tussen Britse en Amerikaanse optometristen zijn er (best grote) verschillen in wat men mag doen. Contactlensspecialisten kent men niet als zodanig in beide landen, al kan daar verandering in komen. En natuurlijk zijn er verschillen tussen contactlensspecialist en optometrist binnen onze landgrenzen. Hoe het ook zij: kén en neem je verantwoordelijkheid, binnen welk kader dan ook.

Om dit goed te kunnen doen, wat hierboven allemaal gesteld wordt, is zowel bij- als nascholing nodig. Maar wat nog veel belangrijker is dan het onderscheid maken tussen die twee, is nadenken over 'bij- en nascholing van de contactlensdrager'. Imke Jacobs legt dat genadeloos bloot in haar bijdrage: moeten we onze lensdragers niet veel beter voorlichten (bijscholing)? Is dat (ooit) wel (goed) gebeurd (dan nascholing)? En zelfs áls dat het geval is: wat weten ze er nog van en is er inmiddels van alles veranderd (denk aan het uitsluiten van leidingwater bij vormstabiele lensdragers)? En natuurlijk in het verlengde daarvan: hoe motiveer je verandering? Imke haalt zelfs Socrates erbij: "Het geheim van verandering is om al je energie niet te richten op het bestrijden van het oude, maar op het bouwen van het nieuwe."

Of dit nu bijscholing of nascholing betreft of hoe je het ook wil noemen: scholing dus. Veel bij- en nascholingsplezier met deze ContactlensInside of het volgen ervan op een van de komende congressen of avonden. En succes met het bij- en nascholen van je lensdragers.